

Handläggare: Bosse Dannert
Telefon: 08-508 18 040

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2012-02-09

Förslag till kvalitetsgaranti för vuxna som söker vård och behandling för missbruks- eller beroendeproblem

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslaget till kvalitetsgaranti för vuxna som söker vård och behandling för missbruks- eller beroendeproblem.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Socialnämnden har utarbetat ett förslag till kvalitetsgaranti för vuxna som söker vård och behandling för missbruks- eller beroendeproblem. Syftet med garantin är likställighet och ökad tillgänglighet till vård och behandling. Garantin ska innebära att tydliga rutiner finns och att den enskilde får ett bra bemötande oavsett var i staden han eller hon bor.

Förvaltningen anser att förslaget är positivt och bidrar till att säkerställa att de sökande får en bra hjälp inom en rimlig tid. Förvaltningens förutsättningar påverkas av att Farsta har flest aktuella inom missbruksvården i hela staden. Förvaltningen bedömer dock att kraven i garantin kan uppfyllas. Redan idag utförs arbetet i stort sett enligt garantin.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för vuxna.

Bakgrund

Socialnämnden har utarbetat ett förslag till garanti till vård och behandling för personer med missbruks- eller beroendeproblem. Utgångspunkt har bland annat varit att se vilka olika former av vårdgarantier som finns sedan tidigare.

En generell vårdgaranti finns i hälso- och sjukvårdslagen. Stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen, Södermalm och Hässelby-Vällingby har tagit fram vårdgarantier i sina missbruksenheters kvalitetsgarantier. En vårdgaranti finns också för missbruksvården i Malmö stad.

Förslaget har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast den 28 februari 2012.

Remissen i sammanfattning

Det är viktigt att den som söker hjälp för missbruks- eller beroendeproblem får tillgång till utredning, bedömning och behandling inom rimlig tid samtidigt som kvaliteten i utredningsarbetet säkerställs. Socialnämnden föreslår att det införs en kvalitetsgaranti för hela staden som innebär följande.

- Kontakt med socialtjänsten samma dag.
- Ett första samtal med utredande socialsekreterare inom en vecka.
- Genomförd utredning och planering för insatser inom två månader.
- Bra bemötande.
- Utredning och bedömning som är rättssäker och baseras på utredarens professionella erfarenhet, bästa evidens och brukarens önskemål och situation/omständigheter. ASI-intervju (Addiction Severity Index är ett standardiserat bedömningsinstrument) ska ingå som en del i utredningen.
- Att uppföljning ska ske under och efter eventuella insatser och att avbrutna insatser/återfall ska följas upp för att utreda eventuella fortsatta hjälpbehov.

Kvalitetsgarantin ska ingå i stadens riktlinjer ”Vuxna med missbruks-/beroendeproblematik”.

Kraven på utredning i socialtjänstlagen

I socialtjänstlagen anges att socialnämnden utan dröjsmål ska inleda utredning när nämnden fått kännedom om något som kan motivera någon åtgärd från nämndens sida. Enligt praxis bör utredningstiden inte överstiga tre månader.

Vårdgarantier inom landstinget

I bestämmelserna om vårdgaranti i hälso- och sjukvårdslagen anges att kontakt med primärvården ska erbjudas samma dag som patienten söker hjälp och att besök hos läkare i primärvården ska erbjudas inom sju dagar. Besök inom den specialiserade vården och behandling ska erbjudas inom 90 dagar. Målet är att beslutad behandling ska inledas inom 60 dagar. För barn och unga gäller att besök hos specialist för bedömning ska erbjudas inom högst 30 dagar.

Nuvarande kvalitetsgarantier i tre stadsdelsområden i Stockholm

Hägersten-Liljeholmens missbruksenhet erbjuder i sin kvalitetsgaranti den sökande ett första rådgivande samtal samma dag. Tid för besök ges inom en vecka. En utredande socialsekreterare upprättar en plan samt fattar beslut om insatser. Insats kan erbjudas inom tre månader från första kontakt med vuxenenheten.

Södermalms missbruksenhet erbjuder en första kontakt inom tre dagar. Utredning inleds. ASI-intervju ingår. Efter bedömning om öppenvård skickas remiss till Södermalms beroendeteam. Bedömningen baseras på utredarens professionella erfarenhet, bästa evidens, brukarens önskemål och situation/omständigheter. Inom fem veckor från första kontakt genomförs ett trepartsmöte på Södermalms beroendeteam där en genomförandeplan upprättas.

Hässelby-Vällingby missbruksenhet erbjuder unga vuxna (18-25 år) med missbruk en första besökstid inom två till tre dagar. Unga som aktualiseras söks upp. Planering för insats ska finnas inom tre till fyra veckor.

Vårdgaranti i Malmö stad

Malmö stads vårdgaranti innebär följande.

- Första samtalet inom tre arbetsdagar.
- Tid för samtal med utredande socialsekreterare inom sju arbetsdagar.
- ASI-intervju ingår.
- Stödsamtal under utredningstiden.
- Vårdplan upprättas inom åtta veckor.
- Vårdplanen ska vara av hög kvalitet och upprättas i samråd med klienten.

Om ett första samtal inte sker inom tre arbetsdagar ska en avvikelserapport upprättas, likaså om inte vårdplan upprättas inom åtta veckor.

Förslaget till kvalitetsgaranti för Stockholms stad

Den som söker hjälp för missbruks- eller beroendeproblem bör få en utredning med bedömning av insatser genomförd inom rimlig tid. Bedömningen ska baseras på utredarens professionella erfarenhet, bästa evidens och brukarens önskemål och situation och omständigheter. En ASI-intervju ska ingå i utredningsarbetet. Utredningen kan behöva kompletteras med utlåtanden från andra vårdgivare.

Erfarenheter visar att de tidsgränser som prövats, kan hållas under förutsättning att den som söker hjälp kommer på inbokade tider och deltar aktivt i utredningsarbetet. I många fall krävs dock omfattande motivationsarbete för att förmå personer att ta emot nödvändig vård och stöd, vilket medför ökad tidsåtgång.

Syftet med en garanti är likställighet och ökad tillgänglighet till planerad vård och behandling. Garantin ska vara vägledande och bidra till ökad tydlighet när det gäller vilka förväntningar den enskilde kan ha på socialtjänsten. Garantin ska också innebära att tydliga rutiner finns och att den enskilde får ett bra bemötande oavsett var i staden han eller hon bor.

Kvalitetsgarantin avser utredning, bedömning och uppföljning gällande vård och behandling av alkohol- och narkotikamissbruk. Den gäller inte om det föreligger behov av akuta insatser och inte heller i utredningar enligt lagen om vård av missbrukare, LVM.

I många fall är det möjligt att genomföra en utredning och fatta beslut om insats under betydligt kortare tid än två månader. Det är framför allt viktigt att agera snabbt när det gäller unga vuxna som söker hjälp. Akuta insatser måste alltid genomföras snabbt, oavsett garantins tidsangivelser.

Lokala kvalitetsgarantier som idag erbjuder kortare tid till första kontakt och till beslut om insats kan naturligtvis fortsätta att gälla.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget är positivt och bidrar till att säkerställa att de sökande får en bra hjälp inom en rimlig tid.

Förslaget innebär inte någon stor förändring jämfört med hur förvaltningens missbruksvård bedrivs idag. De ställda kraven kan uppfyllas. Dock skiljer sig förutsättningarna i Farsta, jämfört med andra stadsdelsområden, genom att här finns flest aktuella sökande inom missbruksvården i hela staden.

Möjlighet till kontakt med socialtjänsten samma dag finns redan. Den sökande får tala med förvaltningens mottagningsenhet som har stor tillgänglighet. I verksamhetsplanen för 2012 finns ett uppdrag för mottagningen och vuxenenheten att utarbeta en checklista, så att den inledande intervjun tar upp de frågeställningar som kan vara viktiga när det gäller missbruksproblem. Ytterligare en möjlighet finns genom att enhetens jourtelefon alltid är öppen.

Det är fullt möjligt att tillgodose den föreslagna tiden för det första samtalet med utredande socialsekreterare. Idag sker det oftast inom en vecka, ibland något senare.

Utredning och planering för insatser genomförs idag inom två månader. Inom de första två veckorna prövas alltid om förvaltningens egen öppenvård kan vara en lämplig insats. Särskilda önskade insatser kan behöva föregås av andra nödvändiga förberedande insatser, med följd att tiden kan komma att förskjutas.

Ett bra bemötande ges. Klagomål är sällsynta, däremot ges beröm ibland.

Förvaltningen medverkar i den utveckling som ska innebära att utredning och bedömning är rättssäkra. De baseras på utredarnas professionella erfarenhet, bästa evidens och brukarens önskemål och situation och omständigheter. ASI-intervju ingår i utredningen. Uppföljning under och efter insatser görs idag, men behöver utvecklas.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Socialnämndens förslag till kvalitetsgaranti för vuxna som söker vård och behandling för missbruks- eller beroendeproblem